voorstel

Zwolle

Raadsbrief over artikel 45 vragen

Datum	20 oktober 2026
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen van Volt over actualisering sekswerkbeleid Zwolle
Versienummer	10
Portefeuillehouder	Anja Roelfs

Bijlagen
Bijlage 1 – Artikel 45 vragen van Volt over actualisering sekswerkbeleid Zwolle

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45 vragen over actualisering sekswerkbeleid Zwolle.

Datum 20 oktober 2026

Inleiding

De fractie heeft op 11 september 2026 schriftelijke vragen gesteld over:

Kernboodschap

1. *Wanneer verwacht het college het nieuwe sekswerkbeleid aan de gemeenteraad voor te leggen en op welk moment krijgt de raad gelegenheid om vooraf inhoudelijke uitgangspunten mee te nemen?*

   Momenteel wordt een verkenning gedaan naar hoe nieuw sekswerkbeleid eruit kan komen te zien in Zwolle. Hiervoor zijn we tot nu toe in gesprek gegaan met betrokken professionals en andere gemeenten. Daarbij kijken we breed naar alle aspecten die het sekswerkbeleid raken. We zien namelijk dat de aard van het sekswerk verandert. Centraal staat dan ook de vraag hoe het sekswerkbeleid eruit moet komen te zien om goed aan te kunnen sluiten bij de huidige praktijk. In het eerste kwartaal van 2027 willen we de raad daar verder over informeren. Daarom brengen we eerst de huidige situatie, behoeften en knelpunten in beeld voordat wordt bepaald of en op welke onderdelen actualisering van het beleid nodig is.

2. *Welke uitgangspunten hanteert het college bij de actualisering van het sekswerkbeleid, en wordt daarbij naast toezicht en handhaving ook expliciet gekeken naar de mogelijkheden voor sekswerkers om legaal, veilig en zelfstandig te werken?*

   Op dit moment zijn er nog geen concrete uitgangspunten bepaald voor een actualisering van het sekswerkbeleid. Centraal staat de vraag in hoeverre het huidige beleid nog goed aansluit bij het huidige sekswerk in Zwolle. Daarbij kijken we onder andere naar de landelijk leidraad die ontwikkeld is door de VNG. Het doel van de huidige verkenning is juist om eerst inzicht te krijgen in de opgaven, ontwikkelingen en behoeften in Zwolle voordat uitgangspunten voor beleidsactualisatie worden vastgesteld.

3. *Hoe worden sekswerkers zelf betrokken bij de ontwikkeling van het nieuwe beleid? Worden daarbij naast belangenorganisaties en professionals ook zelfstandig werkende sekswerkers rechtstreeks betrokken?*

   De betrokkenheid van sekswerkers, belangenorganisaties en professionals is belangrijk bij het vormgeven van nieuw beleid. Momenteel zijn we aan het verkennen welke vorm hiervoor geschikt is in Zwolle. De komende maanden willen we de gesprekken met alle belanghebbenden gaan voeren. Daarbij willen we samenwerken met organisaties en professionals die contacten hebben met sekswerkers.

4. *Heeft het college zicht op de mate waarin sekswerkers bekend zijn met de mogelijkheden en procedures om een vergunning aan te vragen? Zo nee, hoe is het college van plan deze ondernemers beter te informeren en te bereiken?*

   Er is geen informatie over in hoeverre de sekswerkers bekend zijn met de mogelijkheden en procedures omtrent de vergunningsaanvraag. Op de website van de gemeente Zwolle staat de

vergunningsprocedure uitgelegd, waarbij ook wordt aangegeven welke stappen de aanvrager precies moet doorlopen en welke gegevens er nodig zijn.

5. *Kan het college inzichtelijk maken hoe het aantal vergunde seksbedrijven en, voor zover bekend, het aantal gereguleerde werkplekken in Zwolle zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld en welke verklaringen het college ziet voor het huidige aantal van vier vergunde seksinrichtingen?*

   Bij het opstellen van de 'Beleidsregel prostitutiebeleid' (hierna: de beleidsregel) waren er tien seksinrichtingen in Zwolle gevestigd waren. Enkele jaren later waren dat er nog acht seksinrichtingen, zo is gebleken bij een evaluatie. In de beleidsregel wordt daarbij opgemerkt dat het aantal seksinrichtingen afneemt, omdat zij geen plek kunnen vinden dan de bestaande locaties waar de juiste bestemming op rust. Tevens wordt aangegeven dat deze panden zijn overgenomen door nieuwe eigenaren/ exploitanten. Zij hebben het pand een andere bestemming gegeven.

   In het vestigingsbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen seksinrichtingen en escortbedrijven. Kort gezegd vallen alle soorten van prostitutiebedrijven, die plaatsgebonden zijn onder het vestigingsbeleid. Uit de beleidsregel volgt dat het gebied binnen de stadsgrachten, enige uitvalswegen (Willemskade, Harm Smeengekade, Pannekoekendijk, Schuttevaerkade, Burgemeester Drijbersingel, Diezerkade, Thomas à Kempisstraat tot de hoek Vechtstraat, en Groot Wezenland, Assendorperstraat tot Molenweg), alsmede en het gebied buiten de bebouwde kom blijft aangewezen als mogelijk vestigingsgebied. Ten aanzien van de mogelijkheid tot vestiging in de Hof van Zwolle (gebied begrensd door Luttekestraat, Voorstraat, Jufferenwal, Kamperpoortenbrug, Harm Smeengekade, Stadsgracht en Nieuwe Havenbrug) geldt een maximum van 5 seksinrichtingen.

   De mogelijke verklaring van het feit dat er niet meer dan vier vergunde seksinrichtingen zijn kan gelegen zijn in de veranderende branche. Uit een meting van het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC) komt naar voren dat het aantal vergunde seksbedrijven in Nederland van 1.127 is gedaald naar 674.[1] Flexibele vormen, waarin meer zelfstandig werkende sekswerkers hun klanten werven via internet en sociale media zijn toegenomen. Deze sekswerkers adverteren online of hebben een vaste klantenkring. Daarnaast kan worden geconstateerd dat de gemeente al lange tijd hetzelfde aantal vergunningen heeft verleend en dat er de afgelopen 10 jaar geen enkele nieuwe aanvraag is ingediend. Dit onderstreept ook de noodzaak van de huidige verkenning. De sector en de wijze waarop sekswerk wordt georganiseerd zijn veranderd ten opzichte van de periode waarin het huidige beleid is opgesteld.

6. *Op welke actuele inhoudelijke onderbouwing is het huidige maximum van tien vergunningen gebaseerd en wordt bij de actualisering van het beleid onderzocht of dit maximum nog passend is bij de huidige omvang en verschijningsvormen van sekswerk in Zwolle?*

[1] Bron: Prostitutie in Nederland anno 2014 (WODC 2015)

Er is geen actuele onderbouwing waarop het huidige aantal vergunningen is gebaseerd. Juist daarom wordt in de verkenning onderzocht in hoeverre bestaande beleidsuitgangspunten, waaronder het vergunningenmaximum, nog aansluiten bij de huidige praktijk en behoeften.

Daarbij kan wel worden geconstateerd dat de gemeente al lange tijd hetzelfde aantal vergunningen heeft verleend en dat er de afgelopen 10 jaar geen enkele nieuwe aanvraag is ingediend.

7. *In hoeverre bestaat er binnen de huidige regelgeving in de praktijk ruimte voor nieuwe seksbedrijven? Welke gemeentelijke regels, zoals locatie-eisen of het omgevingsplan, vormen daarbij eventueel een belemmering?*

   Op dit moment zijn er vier vergunde seksbedrijven. Nu er maximaal 10 vergunningen binnen de gemeente Zwolle kunnen worden afgegeven is er nog wel ruimte voor nieuwe seksbedrijven. Waar het nieuwe seksbedrijf zich vervolgens kan vestigen is afhankelijk van de aangewezen vestigingslocaties en de mogelijkheden die het omgevingsplan biedt

8. *Hoeveel aanvragen voor nieuwe seksbedrijven heeft de gemeente in de afgelopen tien jaar ontvangen, hoeveel daarvan hebben tot een vergunning geleid en wat waren de belangrijkste redenen wanneer geen vergunning tot stand kwam?*

   De afgelopen 10 jaar zijn er geen vergunningsaanvragen voor een nieuw seksbedrijf ingediend. De laatste jaren zijn er alleen maar vervolgaanvragen (dus van de bestaande seksinrichtingen) ontvangen.

9. *Heeft het college onderzocht of sekswerkers in Zwolle momenteel voldoende reële mogelijkheden hebben om legaal en veilig te werken? Zo nee, wordt dit expliciet onderdeel van de ontwikkeling van het nieuwe sekswerkbeleid?*

   Hier is recent geen onderzoek naar gedaan. De vraag in hoeverre sekswerkers legaal en veilig kunnen werken is een belangrijke vraag bij de verkenning van nieuw sekswerkbeleid. Dit geldt niet alleen voor sekswerkers die vanuit huis werken, maar ook voor seksinrichtingen.

10. *Worden de huidige locatiebeperkingen voor seksinrichtingen bij de actualisering van het beleid opnieuw beoordeeld op noodzaak, proportionaliteit en de gevolgen voor de beschikbaarheid van veilige en legale werkplekken?*

    Onderdeel van de verkenning is eerst vast te stellen welke vraagstukken, behoeften en ontwikkelingen zich in Zwolle voordoen. Op basis daarvan wordt gekeken welke onderdelen van het huidige beleid mogelijk heroverweging vragen, waaronder eventuele locatiebeperkingen.

11. *Onder welke voorwaarden kan een zelfstandig sekswerker die uitsluitend voor eigen rekening werkt momenteel legaal vanuit de eigen woning in Zwolle werken, en wordt in het nieuwe beleid onderzocht of de regels rondom zelfstandig thuissekswerk nog passend zijn?*

    Op dit moment zijn er hiervoor in de APV nog geen voorwaarden voor opgenomen. De regels omtrent thuiswerk worden meegenomen in de verkenning voor nieuw beleid.

12. *Wordt bij de actualisering onderzocht in hoeverre het huidige vergunningenstelsel, het maximumbeleid, locatiebeperkingen en regels rondom zelfstandig werken er onbedoeld aan kunnen bijdragen dat sekswerk buiten het vergunde circuit of buiten beeld plaatsvindt?*

    De centrale vraag van de verkenning is in hoeverre het huidige beleid nog aansluit bij de huidige praktijk van sekswerk in Zwolle. Daarbij kijken we naar ontwikkelingen in de sector, behoeften van betrokkenen, mogelijke knelpunten en de vraag of dit aanleiding geeft tot aanpassing van het beleid. Deze vraag is daar onderdeel van en zal daarin worden meegenomen.

13. *Hoe wil het college bij toezicht en handhaving voorkomen dat sekswerkers verder uit beeld raken, en hoe wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen overtreding van gemeentelijke regels enerzijds en signalen van dwang, uitbuiting of mensenhandel anderzijds?*

    Tot ongeveer 2018 hield de politie toezicht op de sekswerkbranche. Dit toezicht is de afgelopen jaren in vrijwel heel Nederland weer teruggegaan naar de gemeenten, met uitzondering van Oost-Nederland. De politie draagt op dit moment het toezicht ook in Oost-Nederland over aan de gemeenten. Er is sprake van een overgangssituatie, waarbij gemeenten tot 1 januari 2028 ondersteund worden door de politie. Daarna moeten gemeenten, waaronder Zwolle, het toezicht op het vergunde en onvergunde sekswerk zelfstandig uit kunnen voeren. We streven ernaar om het toezicht en handhaving dusdanig vorm te geven dat dit niet leidt tot het verder uit beeld raken van sekswerkers. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen het overtreden van gemeentelijke regels enerzijds en signalen van dwang, uitbuiting en mensenhandel anderzijds. Zodra gemeente Zwolle het toezicht zelfstandig kan uitvoeren kan de politie zich meer richten op de opsporing en vervolging van de signalen mensenhandel.

    In Zwolle hebben wij daarnaast een meldpunt waar signalen over mensenhandel gemeld kunnen worden. Naast dit meldpunt is er ook de mogelijkheid om anoniem misdaden te melden bij Meld Misdaad Anoniem.

    In Zwolle wordt hulp en ondersteuning geboden aan sekswerkers door een samenwerkingsverband van een aantal organisaties. Zij hebben maatschappelijk werkers die actief contact leggen met sekswerkers (zowel op vergunde plekken als online). Zij werken samen met wijkteams en andere hulpverleningsorganisaties bij het hulp bieden aan sekswerkers indien wenselijk.

Openbaarheid
Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

Datum 20 oktober 2026

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer